

HANDLEIDING BRAVE

AMNESTY
INTERNATIONAL

BRAVE is een *gratis* online lespakket van Amnesty International. Ga in de klas aan de slag met aansprekende video's, interactieve vragen en boeiende achtergrondinformatie.

[Klik hier voor lespakket BRAVE](#)

DOELGROEP

- Voortgezet onderwijs: vanaf de 3e klas
- Middelbaar Beroepsonderwijs*

VAKGEBIEDEN

- Burgerschap
- Maatschappijleer
- Geschiedenis
- Aardrijkskunde

Gamze en Seherban demonstreren in Turkije voor opheldering over verdwenen familieleden.

We raden je aan om, voordat je met het lespakket aan de slag gaat, de mensenrechten- en kinderrechtenpaspoorten te bestellen. Dat kan via deze links:

[Kinderrechtenpaspoort](#)
[Mensenrechtenpaspoort](#)

WAARUIT BESTAAT BRAVE?

Het lespakket start met een kennismaking met BRAVE. Hierin wordt aandacht besteed aan verschillende mensenrechtenthema's die worden belicht door de ogen van jonge activisten. Leerlingen worden meegenomen in de verschillende verhalen en leren wat het betekent om activist te zijn.

De kern van het pakket bestaat uit **8 modules** waarin elf jonge mensenrechtenverdedigers centraal staan. Elke module bestaat uit **5 onderdelen** en is op dezelfde manier opgebouwd.

1) De les begint met een **kennismaking** met de mensenrechtenactivist. Hier is ook het filmpje over de activist te zien.

2) Het tweede deel gaat in op wat er in het filmpje te zien is. Er wordt ingezoomd op het **verhaal** en de **bewegredenen** van elke activist.

3) Het derde deel is de eerste verdieplingsles. Hier wordt aandacht besteed aan de **mensenrechtenthema's** die verband houden met het verhaal van de activist.

4) In de tweede verdieplingsles wordt het verhaal van de activist in een **breder kader** geplaatst. Bijvoorbeeld door aandacht te besteden aan de sociaal-culturele situatie van het land waar de activist zich bevindt of we bekijken de situatie in een mondiale context.

5) Iedere module eindigt met **handelingsperspectief**. Dit is een actie die in de klas gedaan kan worden of een manier om je steun te betuigen aan een activist die met dit mensenrechtenthema bezig is.

* Met enkele aanpassingen is het lesmateriaal ook voor andere doelgroepen te gebruiken. Zie pagina 2.

Overkoepelende leerdoelen bij het lespakket

Binnen mensenrechteneducatie onderscheiden we verschillende typen leerdoelen, gebaseerd op:

- de **kennis** die leerlingen/studenten opdoen tijdens de les.
- De **vaardigheden** die zij leren.
- hoe de les bijdraagt aan een **houding** die het draagvlak voor mensenrechten ondersteunt.

KENNIS

Leerlingen/studenten kunnen:

- uitleggen wat mensenrechten zijn en wat de betekenis is in het dagelijks leven.
- uitleggen wat mensenrechtenverdedigers doen, waarom hun werk belangrijk is en waarom ze steeds grotere risico's lopen.

VAARDIGHEDEN

Leerlingen/studenten kunnen:

- het persoonlijke verhaal van de mensenrechtenverdediger in een bredere context van mensenrechten plaatsen.
- vanuit een breder kader verklaren waarom het zinvol is om je in te zetten voor mensenrechten.
- zich een mening vormen over mensenrechtenthema's en deze beargumenteren.
- verschillende verantwoordelijkheden aanwijzen ten aanzien van het naleven en beschermen van mensenrechten.

HOUDING

Leerlingen/studenten zijn:

- in staat zich in te leven in de ander en laten een empathische houding zien.
- in staat te reflecteren op hun eigen verantwoordelijkheid ten aanzien van mensenrechten.

ACHT MODULES

Het lespakket BRAVE heeft een divers aanbod van verschillende mensenrechtenthema's. Elke module heeft een thema waarin jonge mensenrechtenverdedigers centraal staan. Onderdelen 2, 3 en 4 (waar de opdrachten te vinden zijn) bevatten elk circa 5 opdrachten. Na elke opdracht krijgen de leerlingen de antwoorden, feedback of verdere uitleg.

In de onderdelen met de opdrachten (2, 3 en 4) is er in elke module een stijgende lijn van complexiteit. Dat betekent dat er in onderdeel 3 en 4 beroep wordt gedaan op hogere denkvaardigheden dan in onderdeel 2. Onderdelen 3 en 4 verschillen niet heel veel in complexiteit maar de invalshoek is wel anders. Om die reden raden we aan dat er bij elke les gekeken wordt naar welke onderdelen het meest geschikt zijn voor de leerlingen en voor de context waarin de les gegeven wordt. Onderdeel 1 en 2 zijn vereist, die moeten altijd worden doorlopen om de kern van het verhaal duidelijk te maken. Daarna kunnen onderdeel 3 en 4 naar behoefte ingezet worden. De les eindigt steeds met de actie van onderdeel 5. Deze actie gaat niet specifiek over de activist van de module maar over het mensenrechtenthema dat in de module wordt behandeld. Op die manier kan **BRAVE** blijven aansluiten bij actuele Amnesty-acties.

Onderdeel 1 en 2 zijn geschikt voor elke doelgroep van de bovenbouw van het voortgezet onderwijs en alle niveaus van het mbo. Dit geldt ten

dele voor onderdeel 3, al is dit erg afhankelijk van de beginsituatie van de groep en de voorkennis van de leerlingen. Bij onderdeel 4 geldt dat in veel gevallen de les het beste geschikt is voor leerlingen vanaf 3 vmbo-tl/kgt en vanaf niveau 3 van het mbo. Dit omdat er ook gebruik wordt gemaakt van Engelstalige bronnen en er veel naar verbanden wordt gevraagd.

Een aantal modules is ook voor de onderbouw van het voortgezet onderwijs geschikt. Wij raden aan om steeds per module te kijken welke geschikt is voor de doelgroep. Bij de meeste modules zal dit zich beperken tot de eerste twee onderdelen. Maar een aantal lessen van onderdeel 3 of 4 zijn zeker ook in te zetten voor een onderbouwgroep, mits het in een bepaalde context is. Zo gaat onderdeel 3 van de module 'Emedi en Amani' over kinderrechten en daarom zal deze les juist goed aansluiten bij een onderbouwklas.

Samengevat is **BRAVE** dus een lespakket waarmee je met verschillende niveaus en jaarlagen meerdere kanten op kunt. Let wel: bovenstaande is slechts een advies en de (gast)docent kan de modules altijd naar eigen inzicht inzetten.

Op de volgende pagina geven we een overzicht van de modules in **BRAVE** met alle mensenrechtenthema's, de vakgebieden die we aanbevelen en een leerdoel per module.

LET OP!

Het is *niet* mogelijk om tussentijds te stoppen met de modules. Als de browser wordt afgesloten is het werk wat gemaakt is weg. Leerlingen moeten hun scherm dus gedurende de volledige les open hebben staan.

HANDLEIDING BRAVE

OVERZICHT MODULES BRAVE

1) TOBY UIT NEDERLAND

- Vakgebied: Burgerschap, maatschappijleer en aardrijkskunde.
- Mensenrechtentema: Rechten van vluchtelingen.
- Onderwerp: Vluchtelingen in Europa.
- Leerdoel: Leerlingen leren waarom mensen vluchten en de omstandigheden waarin vluchtelingen in Europa worden opgevangen. Ook leren ze hoe dit zich verhoudt tot gebieden buiten Europa.

2) GILBERT UIT TANZANIA

- Vakgebied: Burgerschap en maatschappijleer.
- Mensenrechtentema: Discriminatie en uitsluiting.
- Onderwerp: Albinisme in Tanzania.
- Leerdoel: Leerlingen leren over discriminatie van mensen met albinisme in Tanzania en krijgen inzicht in de sociaal-culturele context van dit probleem.

3) EMEDI EN AMANI UIT TANZANIA

- Vakgebied: Burgerschap, maatschappijleer en geschiedenis.
- Mensenrechtentema: Kinderrechten.
- Onderwerp: Opgroeien in een vluchtelingenkamp.
- Leerdoel: Leerlingen leren over kinderrechten die onder druk staan bij vluchtelingen in Tanzania en begrijpen waardoor het komt dat er zoveel kinderen vanuit Congo naar Tanzania hebben moeten vluchten.

4) GAMZE EN SHERIBAN UIT TURKIJE

- Vakgebied: Geschiedenis, burgerschap.
- Mensenrechtentema: Vrijheid van meningsuiting.
- Onderwerp: Demonstratierecht in Turkije.
- Leerdoel: De leerlingen leren over gedwongen verdwijningen en hoe het demonstratierecht van mensen die zich daartegen uitspreken onder druk staat.

5) DUNIA UIT HONDURAS

- Vakgebied: Vakgebied: Aardrijkskunde, geschiedenis en burgerschap.
- Mensenrechtentema: Rechten voor de oorspronkelijke bevolking.
- Onderwerp: Landonteigening in het tropisch regenwoud.
- Leerdoel: Leerlingen leren hoe aantasting van de leefomgeving resulteert in mensenrechtenschendingen en hoe mensenrechtenverdedigers die zich hiertegen uitspreken worden bedreigd.

6) PARAS UIT PAKISTAN

- Vakgebied: Burgerschap, maatschappijleer en aardrijkskunde.
- Mensenrechtentema: Rechten van meisjes.
- Onderwerp: Kindhuwelijken in Pakistan.
- Leerdoel: Leerlingen leren over de situatie waarin gedwongen (kind) huwelijken plaatsvinden en hoe de sociaal-maatschappelijke context van bepaalde gebieden ervoor zorgt dat verandering vaak moeilijk is te realiseren.

7) LOÏS EN LILIAN UIT NEDERLAND

- Vakgebied: Burgerschap, geschiedenis.
- Mensenrechtentema: Vrouwenrechten; recht op zelfbeschikking.
- Onderwerp: Grensoverschrijdend gedrag/seks met wederzijdse instemming.
- Leerdoel: Leerlingen leren waarom grensoverschrijdend gedrag een mensenrechtenkwestie is dat wetgeving ervoor zorgt dat slachtoffers meer bescherming genieten.

8) ALEX UIT RUSLAND

- Vakgebied: Maatschappijleer, burgerschap en geschiedenis.
- Mensenrechtentema: Vrijheid van gedachte, geweten en geloof.
- Onderwerp: Je mening geven in Rusland en opkomen voor lhbt+-rechten
- Leerdoel: Leerlingen leren over de problemen die mensen in Rusland tegenkomen als ze uitkomen voor hun geaardheid en zich uitspreken over hun eigen mening, cultuur en identiteit.

BRAVE INZETTEN IN DE LES

BRAVE bestaat uit verschillende modules. Deze modules fungeren als bouwstenen waarbij je als docent zelf de keuze kunt maken in wat je aan wilt bieden. Zo is het lespakket zowel geschikt voor een regulier lesuur waarbij de module aansluit bij het onderwerp wat behandeld wordt als voor een volledige projectweek waarbij de leerlingen diep in de verhalen van deze mensenrechtenverdedigers kunnen duiken. Hier drie voorbeelden:

EEN REGULIER LESUUR

De modules zijn verdeeld over verschillende groepen

- Verdeel de leerlingen in twee- of drietallen. Elke groep maakt één van de modules. Verdeel de verschillende modules over de groepjes of laat hen een van de modules kiezen. Zorg er, in geval van de laatste optie, voor dat de groepjes met verschillende modules aan de slag gaan.
- De leerlingen kijken in hun groepje het filmpje dat bij hun module hoort.
- De leerlingen maken onderdeel 2 van de module.
- Geef een korte introductie over onderdeel 3 (de mensenrechtenthema's) en/of onderdeel 4 (de maatschappelijke context).
- De leerlingen maken onderdeel 3 en/of 4 van de module.
- De les eindigt met de actie van onderdeel 5.
- *Tijd over? Zie het zwarte kader.*

MEERDERE REGULIERE LESUREN

Eén module per les:
bijvoorbeeld 'Paras'

- Start met het klassikaal kijken naar het filmpje van Paras: 'Wie is Paras'.
- Verdeel de leerlingen in twee- of drietallen. Daarna maken ze de vragen van onderdeel 2: 'Het verhaal van Paras'.
- Geef een korte inleiding over het mensenrechtenthema van deze les. Deze gaat over meisjesrechten. Lees daarna samen de inleiding over meisjesrechten in onderdeel 3.
- De leerlingen maken in hun groepje de opdrachten van onderdeel 3.
- De les eindigt met een actie (afhankelijk van de actuele acties).
- Meer tijd? Onderdeel 4 is een extra verdieplingsles. Hier wordt ingegaan op de traditionele normen en waarden die heersen in Pakistan en waarom dit het actievoeren zo bemoeilijkt.

EEN PROJECTWEEK

Alle leerlingen doorlopen
alle modules

- Verdeel de klas in groepen (met maximaal vier leerlingen per groep).
- De groepen lopen in hun eigen tempo alle modules door (in een vaste volgorde).
- Plan een aantal klassikale momenten in waarin er gezamenlijk naar een fragment uit één van de filmpjes wordt gekeken. Vraag de leerlingen naar wat ze hebben ontdekt over deze mensenrechtenverdediger of het mensenrechtenthema. Waar hebben ze zich over verbaasd of wat vonden ze het meest opvallend?
- Als de leerlingen alle modules hebben doorlopen kiezen ze één van de modules uit die hen het meest

TIJD OVER?

Voeg twee groepen samen en laat de leerlingen in deze groepen met elkaar uitwisselen wat ze ontdekt hebben in hun module. Dit kan aan de hand van de volgende stappen.

- 1** - Presenteer kort het thema aan het andere twee- of drietal (maximaal 3 minuten).
- 2** - Gebruik het mensenrechtenpaspoort. Zoek bij beide verhalen welke mensenrechten geschonden worden. Vertel ook waarom.
- 3** - Beredeneer aan de hand van stap 2 of er overeenkomsten zijn tussen de verhalen van de mensenrechtenverdedigers.

raakte. Daar bereiden ze een presentatie over voor. Dit kan bijvoorbeeld klassikaal aan de hand van een powerpoint of een ander presentatiemiddel. Het kan ook in circuitvorm.

PRESENTATIE

Circuitvorm

Bij een presentatie in circuitvorm heeft elk groepje een plek in de ruimte waar ze aan de hand van bijvoorbeeld foto's, teksten en ander materiaal het mensenrechtenthema van de module naar keuze presenteren. Bijvoorbeeld op een muurkrant. Ga uit van minimaal 5 minuten presentietijd per groepje. In dit voorbeeld gaan we uit van acht groepjes. Dan is er dus minimaal 40 minuten nodig voor de presentaties. De eerste 20 minuten presenteert groep 1 tot en met 4. Groep 5 tot en met 8 kijkt elke 5 minuten bij een andere presentatie. Na elke 5 minuten wordt er dus gewisseld. Na 20 minuten presenteren groep 5 tot en met 8 en kijkt groep 1 tot en met 4. Alle groepjes doen dus vier keer hun presentatie, steeds aan een ander groepje.

Tijdens de presentaties krijgen de groepjes hun 'mensenrechtencheck-list' en het mensenrechtenpaspoortje mee. Dit kan achteraf nog plenair nabesproken worden.

Houd in de planning rekening met een aantal minuten extra voor het wisselen van de groepjes en het klaarzetten van de presentatie.

ACTIE

Elke module sluit af met een handelingsperspectief voor de leerlingen: een actie. Dit zijn de verschillende acties die je kunt tegenkomen in **BRAVE**.

- **GRTZ**: Leerlingen schrijven een kaart naar een mensenrechtenverdediger die vastzit of onder druk staat. Het thema waar deze mensenrechtenverdediger zich voor inzet is altijd gelinkt aan het onderwerp van de module. In **BRAVE** wordt gelinkt naar de online GRTZ. Maar de GRTZ kunnen in veel gevallen ook op papier besteld worden.

- **Social media**: Een aantal jonge mensenrechtenverdedigers is te bereiken via social media. Bijvoorbeeld via Instagram. Daarom zijn ook hier acties aan verbonden. Leerlingen maken bijvoorbeeld een mooi bericht over het werk van de mensenrechtenverdediger, posten dit op hun favoriete social media en taggen de mensenrechtenverdediger in het bericht.

- **Eigen actie**: Leerlingen kunnen ook zelf een actie opzetten om aandacht te vragen voor (een van) de mensenrechtenthema's uit BRAVE. Bijvoorbeeld een informatiebijeenkomst organiseren voor geïnteresseerden of een flyer maken en die uitdelen. Ook deze eigen initiatieven zijn opgenomen in **BRAVE**.

ACHTER-GROND INFO

AMNESTY'S MISSIE EN GESCHIEDENIS

Amnesty International streeft naar een wereld waarin iedereen alle rechten geniet die zijn vastgelegd in de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens en andere internationale mensenrechtendocumenten. Om dit te bereiken, doen we onderzoek en voeren we actie gericht op het tegen gaan en stoppen van ernstige schendingen van al deze rechten, zoals het recht op lichamelijke en geestelijke onschendbaarheid, het recht op vrijheid van geweten en meningsuiting, en het recht om niet te worden gediscrimineerd.

Op 28 mei 1961 publiceerde de Londense advocaat Peter Benenson in de Britse krant *The Observer* het artikel 'De vergeten gevangenen' waarin hij mensen opriep in actie te komen voor de vrijlating van zes gewetensgevangenen. Hij noemde de actie 'Appeal for Amnesty 1961'. Veel kranten in andere landen, waaronder *de Volkskrant*, vertaalden het

artikel en publiceerden het ook. De actie werd een groot succes. Na een jaar werd besloten de actie voort te zetten in een permanente organisatie: Amnesty International.

WAT ZIJN MENSENRECHTEN?

Mensenrechten zijn er om je te beschermen. Dat kan bijvoorbeeld nodig zijn als een regering haar macht gebruikt om mensen die een andere mening hebben te bedreigen en gevangen te zetten. Mensenrechten gelden altijd, overal en voor iedereen. De mensenrechten zijn vastgelegd in de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens van de Verenigde Naties (VN). Om kinderen extra te beschermen, is er sinds 1989 ook het Internationaal Verdrag inzake de Rechten van het Kind.

Vrijwel alle landen ter wereld zijn lid van de Verenigde Naties. Al die landen beloven dat ze zich zullen houden aan de rechten uit de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens. Een paar voorbeelden van mensenrechten: iedereen heeft recht op onderwijs, op vrije meningsuiting, het recht om je eigen geloof te kiezen en iedereen heeft het recht om niet gemarteld of gediscrimineerd te worden.

Peter Benenson

GESCHIEDENIS MENSENRECHTEN

De Universele Verklaring van de Rechten van de Mens (UVRM) werd op 10 december 1948 aangenomen door de Verenigde Naties. De wereldleiders richtten direct na de Tweede Wereldoorlog de VN op met als doel te voorkomen dat de verschrikkingen van de Tweede Wereldoorlog zich zouden herhalen. De wereld moest veiliger, de welvaart groter en wereldvrede moest dichterbij komen. De UVRM bestaat uit dertig artikelen. Deze artikelen omvatten zo'n zestig rechten. Een verkorte versie van de UVRM is achterin deze docentenhandleiding opgenomen.

In de jaren nadat de UVRM geschreven werd, zijn er veel mensenrechtenverdragen bij gekomen. Deze internationale verdragen zijn juridisch bindend, in tegenstelling tot verklaringen. Voorbeelden van internationale verdragen op het gebied van mensenrechten zijn: het Internationale Verdrag inzake Burgerrechten en Politieke Rechten (1966) en het Internationaal Verdrag inzake Economische, Sociale en Culturele Rechten (1966). Er zijn ook verdragen speciaal voor de bescherming van kwetsbare groepen, zoals de oorspronkelijke bevolking van een land, mensen met een lichamelijke beperking en kinderen.

De mensenrechten en plichten zijn universeel en ondeelbaar. Universeel betekent dat ze voor iedereen gelden, altijd en overal. Ze zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden: alle rechten zijn even belangrijk. Landen mogen niet 'shoppen' in de mensenrechten en zeggen: die doen we wel en die doen we niet. Een vergelijking kan gemaakt worden met de muren van een huis: als er een aantal stenen tussenuit gehaald worden, staat het huis minder stevig. Voor het systeem van de mensenrechten geldt ook

Eleanor Roosevelt

dat het geheel minder stevig is als de meeste rechten wel gerespecteerd worden, maar een aantal niet. Bijvoorbeeld: kunnen kinderen wel goed leren als hun magen elke dag rammelen van de honger? Eleanor Roosevelt verwoordde de reikwijdte van de mensenrechten in 1948 treffend: *'Waar beginnen de universele mensenrechten? Op kleine plaatsen, dicht bij huis – zo dichtbij en zo klein dat ze op geen enkele kaart van de wereld gezien kunnen worden. Maar die plekken zijn de wereld van het individu; de buurt waar hij woont; de school die hij bezoekt; de fabriek, boerderij of kantoren waar hij werkt. Als deze rechten daar geen betekenis hebben, hebben ze weinig betekenis ergens anders.'*

GESCHIEDENIS KINDERRECHTEN

De Volkenbond – een voorloper van de Verenigde Naties – nam in 1924 de Verklaring van de Rechten van het Kind aan, waarin de verplichtingen en verantwoordelijkheden van volwassenen tegenover kinderen kort staan beschreven. De aanleiding waren de gruwelen van de Eerste Wereldoorlog. De verklaring bestaat noemt tien beginselen die het kind beschermen. Een voorbeeld: het kind moet als het

ziek of gewond is voldoende medische zorg krijgen en ieder kind heeft recht op onderwijs. Bij het opstellen van deze rechten, werd niet vanuit het kind gedacht, maar werd voor het kind gedacht.

De Tweede Wereldoorlog leidde tot meer belangstelling voor kinder- en mensenrechten. In 1946 richtten de Verenigde Naties het United Nations Children's Emergency Fund (UNICEF) op. UNICEF had als taak voedsel en medische hulp te verstrekken aan kinderen die slachtoffer waren van de oorlog. De verhoogde aandacht voor kinder- en mensenrechten uitte zich ook in het aannemen van de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens door de VN in 1948. Twee jaar daarna werd het Europese Verdrag van de Rechten van de Mens aangenomen. De Raad van Europa houdt toezicht op de naleving ervan. Ook werd de verklaring die de Volkenbond in 1924 opstelde opnieuw tegen het licht gehouden. Uiteindelijk resulteerden al deze ontwikkelingen erin dat de Verenigde Naties de Verklaring van de Rechten van het Kind in 1959 aannamen.

In 1979 bestond de Verklaring van de Rechten van het Kind twintig jaar. UNESCO (de educatieve, wetenschappelijke en culturele organisatie van de VN) riep 1979 uit tot 'Internationaal jaar van het kind'. Toen gingen er stemmen op om de mogelijkheden voor een kinderrechtenverdrag te onderzoeken. Een verdrag geeft namelijk een veel steviger internationale basis dan een verklaring, aangezien het juridisch bindend is. Dat betekent dat een land kan worden aangesproken als het zich niet aan het verdrag houdt. Internationale non-gouvernementele organisaties droegen veel bij voor zowel de inhoud als de ontwerp-teksten.

ACHTERGROND INFORMATIE

In 1989 werd het verdrag voorgelegd aan de lidstaten van de VN. In het verdrag komt een nieuw kindbeeld naar voren. Een kind wordt niet langer gezien als een hulpeloos onderwerp van liefdadigheid, maar ook niet als eigendom van ouders. Kinderen zijn mensen met hun eigen rechten. Kinderen worden gezien als individuen, als familieleden en als lid van de gemeenschap.

In dit Internationale Verdrag inzake de Rechten van het Kind, ook wel het VN-Kinderrechtenverdrag genoemd, zijn 54 kinderrechten vastgelegd. De laatste dertien van deze rechten gaan over het verdrag zelf. Daarom hanteren wij 41 rechten, waarvan de laatste (artikel 41) stelt dat alle rechten in het betreffende land die beter voorzien in de rechten voor kinderen, geldig zijn boven het Kinderrechtenverdrag.

Nederland ondertekende in 1990 het VN-Kinderrechtenverdrag. In 1995 heeft Nederland het Kinderrechtenverdrag geratificeerd. Sindsdien is Nederland dus verplicht zich aan het Kinderrechtenverdrag te houden.

WIE IS EEN MENSENRECHTEN-VERDEDIGER?

Mensenrechtenverdedigers doen onderzoek, verzamelen informatie en rapporteren over schendingen van mensenrechten. Op basis hiervan voeren ze actie om die schendingen tegen te gaan of nieuwe te voorkomen. Ze lobbyen om met hun onderzoeksresultaten aandacht te vragen van het publiek, politici, advocaten en rechters voor de schendingen die ze hebben gedocumenteerd. Zo kunnen activisten aandacht vragen voor misstanden en herhaling helpen voorkomen.

Sommige activisten richten zich op hun regering en sporen die aan haar verplichtingen op mensenrechtenge-

Murtaja Qureiris uit Saudi-Arabië is vrijgelaten. Hij was ter dood veroordeeld omdat hij meedeed aan een demonstratie toen hij 10 jaar oud was.

bied na te komen. Mensenrechtenorganisaties spelen een belangrijke rol bij de naleving van verdragen. Daarnaast neemt mensenrechteneducatie een belangrijke plaats in in het werk van activisten. Als mensen weten welke rechten ze hebben, kunnen ze er beter voor opkomen. Daarom leren mensenrechtenverdedigers anderen over hun rechten en over de middelen om die op te eisen.

Een mensenrechtenverdediger komt bijvoorbeeld in actie als iemand wordt gemarteld, wanneer iemand ter dood

Bernardo Xael Col kwam op voor de rechten van de oorspronkelijk bewoners van Guatemala. Hij belandde hiervoor in de cel maar kwam na Amnesty-acties vervroegd vrij.

is veroordeeld of is gevangengezet omdat de regering hem of haar lastig vindt. Of een mensenrechtenactivist verzet zich tegen vrouwenbesnijdenis, discriminatie of het terugsturen van vluchtelingen naar een land waar het gevaarlijk is. Mensenrechtenverdedigers kunnen journalisten zijn, of advocaten, artsen, verpleegkundigen, docenten, vakbondsmensen, boeren, noem maar op. Eigenlijk kan iedereen een mensenrechtenverdediger zijn.

MENSENRECHTENACTIVISTEN HEBBEN HET (EXTREEM) ZWAAR

Mensenrechtenverdedigers steken hun nek uit. Ze treden in de openbaarheid om misstanden aan te kaarten. Daardoor zijn ze een gemakkelijke prooi voor de autoriteiten. In veel landen is de speelruimte voor mensenrechtenverdedigers beperkt. Wetten en overheidsoptreden leggen de vrijheid van meningsuiting van activisten en het maatschappelijk middenveld aan banden.

Het wordt steeds gevaarlijker om op te komen voor mensenrechten. Meer dan ooit krijgen mensenrechtenverdedigers te maken met pesterijen. Ze worden zwartgemaakt, bedreigd of gevangengezet. Kranten mogen in veel landen niet meer alles schrijven wat ze willen. En elk jaar worden activisten vermoord. Regeringen en gewapende groeperingen zorgen er zo voor dat wie op vreedzame wijze de mensenrechten wil verdedigen, wordt tegengewerkt.

Zie voor meer informatie:
www.amnesty.nl/wat-we-doen/mensenrechtenverdedigers

DE UVRM

De Universele Verklaring van de Rechten van de Mens Verkorte versie

artikel 1 Iedereen wordt vrij en met gelijke rechten geboren.

artikel 2 De mensenrechten gelden voor iedereen, waar ook ter wereld.

artikel 3 Je hebt recht op leven, op vrijheid en op veiligheid.

artikel 4 Slavernij is verboden.

artikel 5 Marteling is verboden, net als wrede en vernederende behandeling en bestraffing.

artikel 6 Je hebt recht om erkend te worden voor de wet, waar je ook bent.

artikel 7 De wet is voor iedereen gelijk en moet iedereen gelijke bescherming bieden.

artikel 8 Als je onrecht wordt aangedaan heb je recht op rechtshulp.

artikel 9 Je mag niet zomaar worden opgesloten of het land uitgezet.

artikel 10 Als je terecht moet staan, heb je recht op een eerlijke en openbare rechtszaak met een onafhankelijke en onpartijdige rechter.

artikel 11 Je bent onschuldig tot het tegendeel is bewezen.

artikel 12 Je hebt recht op privacy en bescherming van je goede naam.

artikel 13 Je mag je vrij verplaatsen in je eigen land, je mag overal naartoe.

artikel 14 Als je rechten worden bedreigd, mag je vluchten naar een ander land.

artikel 15 Je hebt recht op een nationaliteit.

artikel 16 Je mag trouwen en een gezin stichten met wie jij wilt.

artikel 17 Je hebt recht op eigendom.

artikel 18 Je mag je eigen godsdienst kiezen of van godsdienst veranderen.

artikel 19 Je hebt het recht op

informatie en je mag je eigen mening vormen. En je hebt ook het recht om die te uiten.

artikel 20 Je mag lid worden van een vereniging en er zelf een oprichten.

artikel 21 Iedereen mag meedoen aan de verkiezingen en zichzelf daarvoor verkiesbaar stellen.

artikel 22 Je hebt recht op de economische, culturele en sociale voorzieningen in je land.

artikel 23 Je hebt recht op werk en een studie naar keuze.

artikel 24 Je hebt recht op rust en vrije tijd.

artikel 25 Je hebt recht op genoeg inkomen om van te leven.

artikel 26 Je hebt recht op onderwijs.

artikel 27 Je hebt het recht om te genieten van kunst en cultuur.

artikel 28 Landen moeten ervoor zorgen dat de mensenrechten kunnen worden nageleefd.

artikel 29 Je dient ervoor te zorgen dat ook de rechten van andere mensen kunnen worden nageleefd.

artikel 30 Geen van deze rechten mag worden gebruikt om de mensenrechten te vernietigen.

KINDER-RECHTEN

Het VN-Kinderrechtenverdrag Verkorte versie

artikel 1 Een kind ben je onder de achttien jaar.

artikel 2 Discriminatie is verboden.

artikel 3 Beslissingen die jou als kind aangaan, moeten in jouw belang worden genomen. Je hebt recht op bescherming door de overheid.

artikel 4 De overheid moet ervoor zorgen dat de rechten van kinderen beschermd worden.

artikel 5 De overheid moet ouders respecteren in de opvoeding van hun kinderen.

artikel 6 Je hebt recht op leven en op ontwikkeling.

artikel 7 Je hebt recht op je eigen naam en nationaliteit.

artikel 8 De overheid moet de identiteit, naam en nationaliteit van kinderen beschermen.

artikel 9 Je hebt het recht om bij beide ouders te wonen. Als je ouders gescheiden zijn, mag je met allebei je ouders omgaan.

artikel 10 Je mag je ouders overal bezoeken, ook als ze in verschillende landen wonen.

artikel 11 De overheid moet ervoor zorgen dat een kind niet kan worden ontvoerd naar het buitenland door bijvoorbeeld één van de ouders.

artikel 12 Afspraken over kinderen worden gemaakt met kinderen.

artikel 13 Je hebt het recht om je eigen mening te geven en informatie te zoeken en door te geven.

artikel 14 Je hebt recht op je eigen geloof.

artikel 15 Je hebt het recht samen te komen en een club op te richten.

artikel 16 Je hebt recht op privacy.

artikel 17 Je hebt recht op begrijpelijke informatie.

artikel 18 Je hebt recht op een goede opvoeding door je ouders. De overheid moet hen daarbij helpen.

artikel 19 De overheid moet je beschermen tegen mishandeling.

artikel 20 De overheid moet extra goed voor je zorgen en je helpen als je ouders dat even niet kunnen of als je geen ouders meer hebt.

artikel 21 Kinderen worden alleen geadopteerd als dat voor hen de beste oplossing is.

artikel 22 Als vluchteling heb je recht op speciale bescherming.

artikel 23 Je hebt recht op hulp als je een handicap hebt.

artikel 24 Je hebt recht op een goede gezondheid en op hulp als je ziek bent.

artikel 25 Kinderen die uit huis zijn geplaatst, hebben er recht op dat regelmatig wordt gekeken of de behandeling nog wel de beste is.

artikel 26 Alle middelen die de overheid heeft om mensen te helpen, moeten voor alle kinderen bereikbaar zijn.

artikel 27 Je hebt het recht op goede omstandigheden om jezelf te kunnen ontwikkelen, belangrijk zijn voeding, kleding en huisvesting.

artikel 28 Je hebt recht op onderwijs.

artikel 29 Je hebt recht op onderwijs dat zich richt op het ontwikkelen van je talenten en je leert over respect voor andere mensen en de natuur.

artikel 30 Je hebt recht op je eigen cultuur.

artikel 31 Je hebt recht op rust en vrije tijd en je hebt recht om te spelen.

artikel 32 Overheden moeten een minimumleeftijd voor werk instellen

en kinderen beschermen tegen gevaarlijk en schadelijk werk.

artikel 33 De overheid moet je beschermen tegen drugs.

artikel 34 De overheid moet je beschermen tegen seksueel misbruik.

artikel 35 Het is verboden om kinderen te ontvoeren, verkopen of verhandelen.

artikel 36 De overheid moet je beschermen tegen uitbuiting en mishandeling.

artikel 37 Je hebt recht op een goede behandeling in de gevangenis. Je mag niet gemarteld worden, en geen levenslang of de doodstraf krijgen. Opsluiting van een kind mag alleen als uiterste maatregel en dan zo kort mogelijk.

artikel 38 Als het oorlog is, moet de overheid jou extra beschermen. Soldaten zijn bij voorkeur boven de achttien en als je jonger bent dan vijftien mag je niet in het leger.

artikel 39 Je hebt recht op slachtofferhulp.

artikel 40 Je hebt recht op een eerlijk proces dat rekening houdt met jouw leeftijd.

artikel 41 Als de wetten van een land de rechten van kinderen beter beschermen dan dit Kinderverdrag, gelden die wetten en niet dit verdrag.